

Joustotyö, kaupunki- ja aluekehitys

Uuden aallon etä- ja joustotyön malli tukee monipuolisesti kaupunki- ja aluekehitystä hyödyntämällä ns. kolmansia työpisteitä, uusia teknologioita, johtamisen ja tiimityön malleja sekä sosiaalista mediaa. Malli mahdollistaa uudentyyppisen kaupunkirakenteen ja yksityisten ja julkisten palvelujen tarjonnan samalla kun kiinteistöjen ym. tilojen hyötykäyttöä ja käyttöastetta voidaan merkittävästi kohottaa ja saada siten aikaan huomattavia säästöjä. Nyt kehittyvällä uudella joustotyön mallilla tulee olemaan laajasti käyttöön otettuna huomattavia positiivisia vaikutuksia yhteiskunnan rakenteisiin, talouteen ja luontoon.

Yritysten kokemukset ja tutkimukset osoittavat, että oikein toteutettuna joustotyö ja joustavat työtavat parantavat merkittävästi työn tuottavuutta, lisäävät henkilöstön työtyytyväisyyttä sekä jaksamista työssä ja tuottavat rahallisia säästöjä tietotekniikkaa hyödyntävissä työtehtävissä. Joustotyö antaa organisaatioiden hallinnolle ja operatiivisille toimintoille puitteet ja mahdollisuuden optimoida työprosesseja, toimitilojen ja kiinteistöjen käyttöastetta ja valvoa kiinteistökustannuksia reaaliaikaisesti. Luonnon näkökulmasta joustotyön on osoitettu auttavan järjeistämään työperusteista liikkumista ja täten vähentämään pendelöintiä, CO₂-päästöjä ja liikennemuuhkia. Kun kaikkien ei tarvitse kulkea samaan aikaan samaan paikkaan ja kun osa voi valita työskentelypaikan lähempänä sen hetkistä sijaintiaan, turha liikkuminen ja siihen käytetty aika vähenevät.

Joustotoimistoilla tarkoitetaan usein liikenteen solmukohtissa tai lähellä asuntoalueita kävely- tai pyöräilyetäisyydellä kodista olevia satelliitti- tai lähitoimistoja, joiden tila- ja palvelutarjonnasta voi kukin valita tarpeensa mukaan.

Uusimuotoinen etä- ja joustotyö

Se mikä tekee uusimuotoisesta joustotyöstä erilaisen, on saumattoman, ajasta ja paikasta riippumattoman henkilöstön ja työyhteisön yhteistyöskentelyn malli, joka muodostuu seuraavista osatekijöistä:

- Organisaatioissa otetaan virtuaalisen organisaation malli käyttöön.
- Henkilöstöhallinnossa työntekijöiden työnkuvien ja palkkaperusteiden tarkistaminen etä- ja joustotyön vaatimuksien mukaisiksi on tarpeen, samoin kuin mahdollisten muutosten soveltaminen työsopimuksissa. Ideana on päästä työajan seurannasta työn tuloksellisuuden seurantaan.
- Työ- ym. tiloissa otetaan käyttöön kaikkien työpisteiden, neuvotteluhuoneiden ja muiden tilojen hallinnointiin pilvipohjainen toimitilojen käytönhallintajärjestelmä, johon voidaan tarpeen mukaan liittää mukaan omien tilojen lisäksi ulkopuolisten tarjoamia työtiloja.
- Otetaan käyttöön uusia hallinnollisia prosesseja hyödyntämään tietoturvallisia, virtuaalisoituja paperittomia prosesseja ja pilvipalveluja. Tämä edellyttää mm. roolinmukaisen vahvan käyttäjä-tunnistuksen, käyttäjäidentiteettien ja -valtuuksien hallinnan käyttöönottoa fyysiseen liikkumiseen ja tietojärjestelmiin kirjautumiseksi.
- Omien toimitilojen muuntaminen monitoimisiksi ja yhteiskäyttöisiksi ns. puhtaan työpöydän toimistotiloiksi (clean desk).
- Työtilojen käyttöasteen kasvattaminen ja seuranta tilakustannusten ja käyttöasteen optimoimiseksi. Etä- ja joustotyön avulla työtiloja tai -pisteitä voidaan usein karsia n. 90 - 80 %:iin suhteessa henkilöstön määrään, mutta suurempaan säästöön tarvitaan jo uudenlaisia joustavia työmenetelmiä ja kolmansien osapuolten tarjoamia toimitilaratkaisuja, jotka tarjoavat tarvittavan joustovaran.

- Ulkopuolisten tilojen ja tilapalvelujen käyttö: Työntekijöiden käyttöön tarjotaan tiloja joustotoimistoissa (satelliitti- ja lähitoimistot) ja toimistoverkostojen tarjoamissa joustavissa yhteiskäyttöisissä tiloissa. Ulkopuolisten tilojen taso ja palvelut vastaavat samoja ergonomia- ja turvallisuusvaatimuksia kuin omat tilat, mutta näiden etuna on, että ne voivat sijaita liikenteen solmukohdissa ja asuntoalueiden läheisyydessä.
- Tiimityöskentelymenetelmät, viestintäjärjestelmät ja –välineet on valjastettava eri- ja yhtäaikaiseen yhteistyöskentelyyn soveltuviksi samoin kuin on hyödynnettävä sosiaalisen median välineitä ja menetelmiä. Erilaisten yhteistyöskentelyn mahdollistavien ryhmätyövälineiden, Unified Communications- ja videoneuvottelujärjestelmien tehokas hyödyntäminen on myös välttämätöntä.

Uusi etä- ja joustotyön toimintamalli tilojen käytön optimointiin

Siirtyminen liikkuvasta etätyöstä joustotyöhön, missä hyödynnetään kolmansiä työnteon paikkoja ja jotka sijaitsevat lähempänä työntekijän kotia tai paikkaa missä työntekijä kulloinkin on, mahdollistaa organisaation omien tilojen käytön paremman optimoinnin. Joustotyötoimistoissa on myös tarjolla neuvottelutiloja, jolloin palaverien pitopaikka voidaan valita työyhteisön kaikkien jäsenten liikkumisen, ruuhkien ja muiden tekijöiden kannalta järkevimmin. Omien tilojen osalta organisaatio voi luoda niihin kehittyneitä yhteistyöskentely- ja kohtaamistiloja, jotka vastaavat parhaiten uusien työtapojen tarpeita ilman, että organisaation omissa tiloissa pitäisi olla kaikkia mahdollisia työskentelytiloja. Tätä kautta omien kiinteiden tilojen tarve pienenee ja vapaus kehittää tiloja muihin käyttötarkoituksiin kasvaa.

Älykkään tilojen käytönhallinnan avulla työtilojen käyttöastetta voidaan parantaa ja seurata, jolloin organisaatiolla on todellisuutta parhaiten vastaava tuki kiinteistöjen kehittämispäätöksille. Päätöksiä voivat olla tilojen poistaminen, muuttaminen tai kasvattaminen riippuen siitä, minkälainen käyttöaste niille muodostuu kun käyttäjät pääsevät itse valitsemaan heille parhaiten soveltuvat työpisteet. Kun toimitilat voidaan luoda monitoimisiksi, on vanhojen tilojen poistaminen ja uusien tilojen lisääminen helppoa koska tilojen ominaisuuksiksi voidaan määrittää sijainti, saatavuus ja ominaisuudet, eikä perinteet tai vakiintuneet käytännöt, joilla ei ole suoraa liiketaloudellista merkitystä.

Suomessa on useissa suurissa organisaatioissa jo otettu käyttöön erilaisia joustavan työskentelyn mahdollistavia monitilaratkaisuja sekä paperittoman työskentelyn työtapoja, joten niissä on hyvät valmiudet siirtyä uuteen joustotyömalliin. Seuraava looginen askel olisi siirtyä käyttämään kolmansiä työnteon paikkoja ja vapauttaa työntekijät työskentelemään siellä, missä työskentely onnistuu luontevimmin.

Uusi etä- ja joustotyön malli laajenee vauhdilla mm. Alankomaissa, Belgiassa ja erityisesti Ranskassa, jossa esim. Pariisin alueen hallinto on edistänyt muutosta tukemalla jousto- ja satelliittitoimistojen perustamista keskustan ulkopuolelle lähelle asuinalueita. Eurooppalaisissa malleissa työnantaja tekee puitesopimuksen joustotoimistoja tarjoavan yrittäjän tai ketjun kanssa, jonka jälkeen työntekijät varaavat kulloisenkin työtilatarpeensa mukaan työhönsä sopivan avo- tai suljetun työtilan tms. Liikenteen ja ilmastomuutoksen aiheuttamien paineiden ja työvoiman saatavuuden varmistamiseksi yksityisten ja julkisten organisaatioiden on pakko ratkoa työperäisen liikkuvuuden ja työelämän joustotarpeiden haasteita uusien keinoin.

Miten kolmansien työnteon paikkojen käytön hallinnointi toimii

Tilojen varauksen, hallinnoinnin ja käytön valvonnan sekä kustannusten seurannan tarpeisiin on olemassa palveluratkaisuja, joilla voidaan integroida käytettävissä olevat omat ja ulkopuoliset työtilat ja tilojen varaus tarpeiden mukaan.

Ensimmäisessä vaiheessa henkilöstöhallinto kartoittaa organisaation etä- ja joustotyötilanteen ja tarpeet, määrittelee omien sekä ulkopuolisten tilojen tarjonnan ja käyttötarpeet hallinnointijärjestelmään, allkoi tarvittaessa kullekin henkilölle ulkopuolisten tilojen käyttöbudjetin ja valvoo kaikkien organisaation käytössä olevien työ- ja muiden tilojen käyttöastetta sekä kustannuksia kulujen minimoimiseksi ja käyttöasteen optimoimiseksi.

Hallinnointijärjestelmän tarjontaosiossa ulkopuolisten työtilojen tarjoaja määrittelee omat tilansa ja tarjoaa niitä sekä muita joustotoimistossa tarjolla olevia palveluja organisaatioille. Järjestelmän varausosio mahdollistaa työntekijän varata itselleen kulloinkin tarkoituksenmukaisimman työtilan niistä järjestelmässä olevista työtiloista, jotka organisaatio on määrittänyt ja mihin kyseisen käyttäjän budjettivaltuudet riittävät.

Uusimuotoinen joustotyö tulee muuttamaan radikaalisti nykyistä tapamme työskennellä, elää ja liikkua. Lisäksi joustotyö vaikuttaa kiinteistöhallinnon kustannuskehitykseen kun organisaatio voi aktiivisesti vaikuttaa tilojen käyttöasteeseen ja saada todellista käyttöastetietoa päätöksenteon pohjaksi ja tueksi. Siksi yhdistyksemme tavoitteena on edistää joustotyön käyttöön ottoa esim. konkreettisilla pilottihankkeilla, joissa yhdistyisivät oleellimmat joustotyön elementit, kuten uuden toimintatavan johtamis-, organisaatio-, yhteiskunta- ja ympäristövaikutukset työelämän ja liikkumisen muutostarpeisiin ml. pääkaupunkiseudulle suunnitteilla oleva tietullijärjestelmä ja sen vaikutukset työmatkoihin alueellista kehitystä unohtamatta.

Tämä Neuilly-sur-Seinessä, Pariisin esikaupungissa sijaitseva multiburo-ketjun joustotoimisto avattiin keväällä 2013. Sen tarjonta kattaa avoimia halli- ja toimistotiloja, neuvotteluhuoneita, erillisiä toimistohuoneita ja -koppeja, erityisesti pk-yrittäjien ja freelancereiden suosimia yhteistyöskentelytiloja (co-working) sekä yritysosoite- ja sihteeripalveluja. Asiakas voi tehdä tunnin-, päivän, kuukauden, yhden, tai jopa 10 vuoden tilanvaraus- ja palvelusopimuksia 0 – 200 m² tiloille 10 euron tuntikustannuksesta rajoittamattomaan 270 euron/ henkilö kuukausimaksuun saakka.

Vastaavan tyyppisiä tiloja ja palveluja on tullut tarjolle myös eri puolille Suomea, mutta niiden käyttö uusimuotoiseen joustotyöhön on vielä hyvin vähäistä.

Tapio Rissanen

Puheenjohtaja

Suomen joustotyöyhdistys r.y.

S-posti: tapio.flexiwork.fi@gmail.com

Web: www.flexiwork.fi